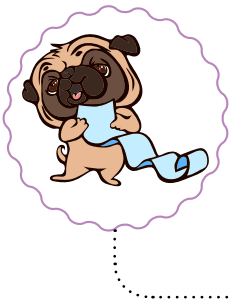

Правила про правила: як навчати дитину справедливості

Дозволяйте дітям висловлюватися щодо несправедливості

Діти очікують, що всі будуть грати за правилами, і коли хтось їх порушує, їм потрібно висловити своє незадоволення. Не нехуйте дитячими скаргами, натомість уважно й терпляче вислухайте дитину й разом із нею поміркуйте, як можна було зробити все по-іншому. Такі розмови зосереджені на справедливості й можуть допомогти дитині вирішувати схожі ситуації в майбутньому.

Встановлюйте прості правила

Правила для дітей мають бути простими й зрозумілими. Скажімо, «Будь добрим до кожного та лагідним до всього». Це можна пояснити так: «Ми не б'ємося, не обзиваємося, не пліткуємо, не ображаємо інших, а також не грюкаємо стільцями, не рвемо папір, не ламаємо олівці й не малюємо на меблях». Якщо діти порушили одне чи кілька правил, зберіть групу в коло і разом пригадайте всі встановлені правила.

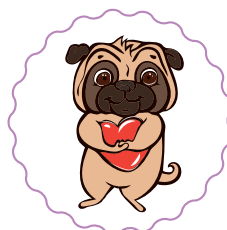

Дотримуйтеся правил, яких навчаєте дітей

Діти зазвичай наслідують те, що бачать. Тому вони мають розуміти, що правила встановлені для всіх. І якщо дорослі будуть порушувати ці правила, діти також швидко почнуть їх ігнорувати й чинити опір. Дотримуйтеся правил у будь-яких обставинах, а не лише тоді, коли вам це зручно.

Ставтеся до всіх однаково, не виділяйте улюбленців

Між дітьми часто точиться боротьба за іграшки, їжу, привілеї чи увагу дорослих. Нерідко причина суперечки в тому, що діти вважають когось із однопіткв улюбленцем вихователя. Намагайтеся приділяти однакову увагу всім дітям. Дослухайтеся до того, як дитина розповідає про свої думки та мрії, що вона думає про випадки несправедливості, з якими вона стикалася, тощо.

Надавайте змогу дітям навчатися кожного дня

У щоденному житті звертайте увагу дітей на правила, які вони можуть зрозуміти. Гарним прикладом є сигнали світлофора чи знаки дорожнього руху, які регулюють поведінку на вулиці. Встановіть разом із дітьми правила щоденного життя у групі, скажімо: чекати своєї черги, щоб погратися з іграшкою; складати особисті речі в шафку, прибирати за собою. Щодня навчайте вихованців дотримуватися встановлених правил.

Створіть безпечні й комфортні умови

Діти мають знати свої обмеження, починаючи з трирічного віку. До того вони зазвичай копіюють поведінку дорослих, і їх просто треба скеровувати у правильному напрямі. Установіть для дошкільників правила відповідно до принципу «не зашкодь». Якщо діти знають, що є певні межі, які ніхто не повинен перетинати, вони почуваються в безпеці.

Грайте з дітьми в ігри, в яких треба дотримуватися правил

Діти дошкільного віку люблять гратися, бігати та сміятися. Навчіть їх грати у прості ігри — хованки, здобуття прапору тощо. Дітям дуже подобаються ігри з правилами. Вони навіть самі можуть вигадати правила, яких повинні будуть дотримуватися всі, хто захочуть із ними грати.

Давайте дітям змогу погратися в дорослих

Поспостерігайте за грою дітей в дорослих та дізнайтеся, як діти сприймають вашу поведінку. Вони намагаються бути дорослими й імітують дії, слова та інтонації своїх батьків і вихователів. Фраза «Уявімо, що я — мама, а ти — дитина» — початок гри. Відтак діти виявляють або турботу, або погане ставлення — залежно від того, що вони отримують від дорослих. Давайте дітям змогу грати в такі ігри, щоб вони ліпше розуміли, що таке справедливість і несправедливість, а ви — бачили свої помилки.

Визнавайте свої помилки

Інколи дорослі припускаються помилок і звинувачують дітей у тому, чого вони не робили. Важливо, щоб батьки та вихователі вміли визнавати свої помилки і просили вибачення. Так діти пересвідчуватимуться, що справедливість відновлюється.